

ไพรัช หม่อมวิทยา 2552: ผลกระทบของระดับการเปิดเสรีทางการเงินต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์  
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรุณี ปัญญสวัสดิ์สุทธิ์, ศ.ด. 153 หน้า

การเปิดเสรีทางการเงินเข้ามามีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจมากขึ้น โดยที่ประเทศต่างๆ ได้ดำเนินนโยบายการเปิดเสรีทางการเงินตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ 1970 สำหรับประเทศไทยเริ่มมีการดำเนินนโยบายการเปิดเสรีทางการเงินอย่างไม่เป็นทางการตั้งแต่ปี พ.ศ.2528 จนกระทั่งปี พ.ศ.2533 ประเทศไทยได้ประกาศยอมรับพันธะข้อ 8 ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (Article VIII of the IMF Agreement) และได้ดำเนินนโยบายการปฏิรูประบบการเงินและการเปิดเสรีทางการเงินอย่างเป็นทางการ อย่างไรก็ตามจากผลงานการวิจัยในหลายงานวิจัย พบว่าการเปิดเสรีทางการเงินส่งผลทั้งผลดีคือการเปิดเสรีทางการเงินนำไปสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และอาจก่อให้เกิดผลเสียขึ้น คือการเปิดเสรีทางการเงินอาจนำไปสู่วิกฤติการณ์ทางการเงินอีกด้วย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการเปิดเสรีทางการเงินของประเทศไทยผ่านแบบจำลองของ Edward และ Khan (1985) ซึ่งเป็นแบบจำลองที่วิเคราะห์ระดับการเปิดเสรีทางการเงินจากความสัมพันธ์ของอัตราดอกเบี้ยในประเทศ และอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศ คาดประมาณสมการด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด และการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาผลกระทบของการเปิดเสรีทางการเงิน ต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และวิกฤติการณ์ของภาคการธนาคาร ซึ่งการศึกษาในส่วนนี้ใช้แบบจำลองสมการระบบ และใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบสองชั้น ในการคาดประมาณสมการระบบ แล้ววิเคราะห์ทิศทางและเส้นทางผลกระทบโดยใช้ การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ระดับการเปิดเสรีทางการเงิน ซึ่งแบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 กรณี ในกรณีที่ 1 เมื่อวิเคราะห์เป็น 2 ช่วงเวลา คือก่อนและหลังการเปิดเสรีทางการเงิน พบว่าระดับการเปิดเสรีทางการเงินหลังการเปิดเสรีทางการเงินอย่างเป็นทางการเพิ่มสูงขึ้น แต่หากทำการวิเคราะห์ในแต่ละปี พบว่าการเปิดเสรีทางการเงินมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น และลดลงตลอดช่วงเวลาที่ทำการศึกษา ส่วนที่ 2 ผลการศึกษานับสนุนทั้งแนวคิดที่อธิบายว่าการเปิดเสรีทางการเงินนำไปสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และสนับสนุนแนวคิดที่อธิบายว่าการเปิดเสรีทางการเงินจะนำไปสู่วิกฤติการณ์ทางการเงิน ผลการวิเคราะห์พบว่าเมื่อเปิดเสรีทางการเงินและเมื่อระดับการเปิดเสรีทางการเงินเพิ่มสูงขึ้นแล้ว ไม่ได้ทำให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ผ่านช่องทางเจริญเติบโตทางเทคโนโลยี แต่ทำให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจผ่านช่องทางเจริญเติบโตของทุนทางกายภาพ อย่างไรก็ตามในขณะเดียวกันนั้นก็จะทำให้โอกาสที่จะเกิดวิกฤติการณ์ของภาคการธนาคารเพิ่มสูงขึ้นด้วย